

19.10.2023

KANSAINVÄLISTEN IHMISOIKEUSASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN ASETTAMINEN TOIMIKAUDELLE 1.1.2024-31.12.2027

Tausta

Ihmisoikeudet ovat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perustana. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n, YK:n, Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) ihmisoikeuselinten toimintaan. Vuosina 2022-2024 Suomi toimii lisäksi YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsenenä ja vuonna 2025 Etyjin puheenjohtajana.

Kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunta (IONK) seuraa Suomen kansainvälisen ihmisoikeuspolitiikan toteuttamista ja antaa suosituksia. IONK on itsenäinen, ulkoministeriön yhteydessä toimiva asiantuntijaelin, joka koostuu eduskuntapuolueiden, muiden edustuksellisten elinten ja kansalaisjärjestöjen edustajista. Neuvottelukunta kuulee kokouksissaan myös muita asiantuntijoita esimerkiksi kansainvälisistä järjestöistä.

Kansalaisyhteiskunnan rooli ihmisoikeuksien edistäjänä on kasvussa ympäri maailman. Suomi tukee kansalaisjärjestöjen osallistumista ihmisoikeustyöhön sekä taloudellisesti että poliittisesti. On tärkeää, että myös Suomessa kansalaisyhteiskunta pääsee vaikuttamaan kansainvälisen ihmisoikeuspolitiikan suunnitteluun. IONK on lisännyt vuoropuhelua viranomaisten ja järjestötoimijoiden välillä ja mahdollistanut kansalaisyhteiskunnan arvokkaan asiantuntemuksen hyödyntämisen Suomen ulkopoliitikassa. Neuvottelukunta mainitaan myös valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittisessa selonteossa, jossa sen tehtäväksi todetaan selonteon toimeenpanon seuranta erityisesti kansainvälisellä tasolla.

Tavoitteet

IONK käsittelee ajankohtaisia kansainvälisiä ihmisoikeuskysymyksiä ja seuraa niiden toteutumista Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Neuvottelukunta määrittelee itse tarkemmat tavoitteensa toimikauden alussa.

Tehtävät

IONKin tehtävänä on varmistaa vuoropuhelu viranomaisten, muiden edustuksellisten elinten ja kansalaisyhteiskunnan välillä Suomen kansainvälisestä ihmisoikeuspolitiikasta. Neuvottelukunta voi antaa suosituksia ja toimenpide-ehdotuksia ihmisoikeusnäkökulman huomioimiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Neuvottelukunta voi esimerkiksi seurata Suomen jäsenyyttä YK:n ihmisoikeusneuvostossa. IONK voi myös perustaa työryhmiä käsittelemään tiettyjä teemoja.

Organisointi

Puheenjohtaja

Sara Seppänen (Perussuomalaisten eduskuntaryhmä)

Jäsenet ja varajäsenet

Kansanedustaja Hanna Huttunen, varajäsenenä kansanedustaja Jouni Ovaska
Keskustan eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Pihla Keto-Huovinen, varajäsenenä kansanedustaja Ville Väyrynen
Kokoomuksen eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Peter Östman, varajäsenenä kansanedustaja Sari Tanus
Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Harry Harkimo
Liike Nyt – eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Sara Seppänen, varajäsenenä kansanedustaja Miko Bergbom
Perussuomalaisten eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Eva Biaudet, varajäsenenä varatuomari Astrid Thors
Ruotsalainen eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Elisa Gebhard, varajäsenenä kansanedustaja Jani Kokko
Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Li Andersson, varajäsenenä kansanedustaja Mai Kivelä
Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

Kansanedustaja Saara Hyrkkö, varajäsenenä kansanedustaja Inka Hopsu
Vihreä eduskuntaryhmä

Puheenjohtaja Tuomas Aslak Juuso, varajäsenenä kansainvälisten asioiden sihteeri Inka Saara
Arttijeff
Saamelaiskäräjät

Vaikuttamistyön koordinaattori Tuomas Tuure, varajäsenenä säätiön hallituksen puheenjohtaja Amu
Urhonen
Abilis-säätiö

Ihmisoikeustyön johtaja Niina Laajapuro, varajäsenenä vaikuttamistyön asiantuntija Vilja Härkönen
Amnesty International Suomen Osasto

Vaikuttamistyön johtaja Martta October, varajäsenenä pääsihteeri Kaari Mattila
Ihmisoikeusliitto

Kehityspolitiikan asiantuntija Eppu Mikkonen, varajäsen vaikuttamistyön johtaja Ilmari Nalbantoglu
Fingo

Toiminnanjohtaja Tomi Järvinen, varajäsenenä vanhempi asiantuntija Eva-Marita Rinne-Koistinen
Kirkon Ulkomaanapu

Toiminnanjohtaja Kim Remitz, varajäsenenä tiiminvetäjä, asiantuntija Katja Ilppola

KIOS - Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiö

Puheenjohtaja, kansanedustaja Saara-Sofia Sirén, varajäsenenä toiminnanjohtaja Karoliina Tikka
Naisjärjestöjen Keskusliitto

Pääsihteeri Ossi Heinänen, varajäsenenä kotimaan toiminnan ja vaikuttamisen johtaja Antti
Järventaus
Plan International Suomi

Pääsihteeri Kerttu Tarjamo, varajäsenenä varapuheenjohtaja Tanja von Knorring
Seta ry

Rahoitus- ja koheesiojohtaja Ben Malinen, varajäsenenä ulkomaan ohjelmajohtaja Leena
Kumpulainen
Suomen Pakolaisapu

Puheenjohtaja Peter Mickwitz, varajäsenenä varapuheenjohtaja Iida Simes
Suomen PEN

Pääsihteerin erityisavustaja Eeva Holopainen, varajäsenenä suunnittelija (suojelu) Aleksis Seilonen
Suomen Punainen Risti

Toimistopäällikkö Päivi Majaniemi, varajäsenenä nuorisotyön koordinaattori Dimitri Lindgren
Suomen Romaniyhdistys ry

Ihmisoikeusjaoston puheenjohtaja Atik Ali, varajäsenenä hallituksen jäsen, kansainvälisten asioiden
jaoston puheenjohtaja Laura Huovinen
USKOT-foorumi

Ihmisoikeusasiantuntija Rosa Puhakainen, varajäsenenä viestintävastaava Elina Laiho
YK-liitto

Sihteeristö

Ulkoministeriön ihmisoikeuspolitiikan yksikkö (POL-40)

Neuvottelukunta valtuutetaan valitsemaan keskuudestaan varapuheenjohtaja. Ulkoministeriölle esitetään oikeutta täydentää neuvottelukunnan kokoonpanoa pysyvillä asiantuntijoilla. Henkilövaihdoista aiheutuvat muutokset neuvottelukunnan kokoonpanoon esitetään tehtäväksi toimikauden aikana ulkoministerin päätöksellä.

Neuvottelukuntatyö toteutettaisiin virkatyönä. IONK ei lähtökohtaisesti maksaisi kokouspalkkioita eikä matka- tai muita vastaavia kulukorvauksia jäsenille tai kuultavaksi kutsutuille asiantuntijoille.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä säädetään julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta. Sen mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Neuvottelukunnan kokoonpano täyttää

kyseisen lain vaatimukset muiden kuin kansanedustajien osalta (varsinaisista jäsenistä 8 henkilöä (50 %) on miehiä ja 8 henkilöä (50 %) naisia).

Neuvottelukunnan asettaminen tuotaisiin valtioneuvoston yleisistunnon hyväksyttäväksi valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 3 §:n 20 kohdan mukaisesti. Kyseisen valtioneuvoston ohjesäännön kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto päättää pysyväisluntoisten ministeriön yhteydessä toimivien neuvoa-antavien toimielimien asettamisesta.

Toimikausi

Neuvottelukunnan toimikausi olisi 1.1.2024–31.12.2027. Nykyinen neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun 31.12.2023.